

Udeležite se volilnega shoda na trgu Perugino, kjer bo govoril tov. Longo!

V odgovor na diktat dr.
Palamare, volite proti
K.D., njenim zavezni-
kom in fašistom!

DELO

GLASILO AVTONOMNE TRŽAŠKE FEDERACIJE K.P.I.

Obnovljena izdaja - Leto XII. - številka 14 (548)

TRST - 28. OKTOBRA 1960

Posamezna številka 25 lir



V torek 1. novembra ob
21. uri bo govoril po radiu
in televiziji tov.

Palmiro Togliatti

Huda žalitev za Slovence

Vladni generalni komisar je že v tretjič prepovedal slovenski govor na trgu Unità v Trstu

ZAKAJ VOLITI KOMUNISTE

Krščanska demokracija, ki se tako zavzema za lov na glasove slovenskih volivcev, ni vredna zaupanja niti enega zavednega Slovenca. To je stranka, ki je vseskozi sovražno razpoložena do Slovencev in ki, torej, na vseh področjih deluje proti naši narodni skupnosti. V tem se prav nič ne razlikuje od ostalih italijanskih nacionalističnih strank, ki več ali manj odkrito sodelujejo z njo. To je stranka, ki na vseh področjih zavira tudi razvoj miroljubnega sožitja med Slovenci in Italijani na tem ozemlju, tistega sožitja, ki je tako nujno potrebno predvsem v Trstu. To je še enkrat konkretno dokazala tudi s svojim zadržanjem glede slovenskega govora na Velikem trgu in to še nadalje potrjujejo razni govorniki, ki pripadajo tej stranki s tem, da podžigajo narodnostno mržnjo do Slovencev in skušajo tržaške Slovence prikazovati kot nekake prišleke, ki naj bi kot tuji uživali gostoljubje v demokratični Italiji. Kljub temu pa, ponavljamo, se Krščanska demokracija zavzema za lov na slovenske glasove.

Ravno te dni je minilo šest let odkar se je na Tržaško ozemlje povrnila italijanska uprava. Predno je do tega povratka prišlo, se je demokristjanska vlada svečano obvezala, da bo priznala slovenski etnični skupnosti enake pravice kot ostalim državljanom, kar sicer določa tudi demokratična republiška ustava; torej, da bodo Slovenci na Tržaškem ozemlju uživali enake pravice kot ostali državljani glede političnih in državljanskih pravic in osnovnih svoboščin ter enakopravnost pri dobivanju in izvrševanju javnih služb; da bodo Slovenci pravično zastopani v javnih uradih; da bodo uživali enakost glede upravljanja jezika; da bo podžiganje narodnostne mržnje prepovedano; da bo etnični značaj Slovencev zaščiteno; da bodo slovenske kulturne, športne in razvedrilne organizacije deležne istega ravnanja kakor ostale delovno dejavne organizacije in prejemale denarno podporo; da se bodo Slovenci lahko posluževali svojega materinega jezika v javnih uradih in na sodišču; da bodo javni dokumenti, ki se nanašajo na Slovence pisani tudi v slovenščini; da bodo napisi na javnih ustanovah in na javnih krajeh in ulic v tistih predelih ozemlja, kjer prebiva pomemben slovenski element, pisani tudi v slovenskem jeziku itd.

Kljub temu, da je od podpisa porazuma, ki predvideva vse gori navedene točke, minilo že šest let, ni bila doslej še niti ena točka, go omenjenih določil, uveljavljena. Ponavljamo: niti ena sama točka! Kdo nosi odgovornost za vse to?

Stranke in gibanja, ki so v opoziciji in ki se zavzemajo za spoštovanje gori navedenih določil in resnično demokratičnih načel, prav gotovo ne nosijo nobene odgovornosti. To odgovornost nosi Krščanska demokracija, ki v vseh teh letih vlada v Italiji.

Zato, ponavljamo, Krščanska demokracija ni vredna glasov slovenskih volivcev! Zato niti enega slovenskega glasu tej stranki!

Naša partija se je v vseh teh letih dosledno zavzemala in se bori za pravice Slovencev. Nešteto je korakov, ki so bili napravljeni z njene strani zato, da bi se te pravice spoštovale in se izvajali sklepi mednarodnih pogodb. In v tem bo naša partija šla še naprej. Za pravice Slovencev se bo borila vsedolej, dokler te ne bodo v celoti spoštovane. In pri tem mora biti deležna podpore tudi s strani vseh dobro mislečih Slovencev.

Da pa bo borba za pravice Slovencev učinkovitejša, naj Slovenci tudi na sedanjih upravnih volitvah množično volijo za našo partijo in za njene kandidate. Zato, Slovenci in Slovenke, volite komuniste!

MIRKO KAPELJ

Odločen protest Avtonomne tržaške federacije KPI

Tiskovni urad Avtonomne tržaške federacije KPI je dne 24. t.m. objavil, skupno z vestjo, da je vladni generalni komisar v Trstu prepovedal volilni shod KPI, ki je bil sklican za 28. t.m. na trgu Unità v Trstu, tudi besedilo protesta Federacije proti temu diskriminacijskemu ukrepu

Besedilo protesta je sledeče:

Vladni generalni komisar je danes izdal odločbo, s katero, sklicujoč se na zakone o javni varnosti 1931, prepoveduje shod, ki ga je Avtonomna tržaška federacija KPI najavila za 28. oktobra na Glavnem trgu, ker bi bil na njem moral govoriti skupno s poslancem Longom, podsekretarjem KPI, tudi slovenski govornik, kandidat za pokrajinski svet Franc Gombač.

Avtonomna tržaška federacija KPI dviga svoj najdljejši protest proti diktatu generalnega vladnega komisarja, ki predstavlja nedopustno kršitev pravice sleherne stranke do svobodnega izvajanja volilne kampanje in tepta osnovna načela republiške ustave ter določbe Poselnega statuta, priloženega k Memorandumu o sporazumu v zaščito demokratičnih pravic slovenske skupnosti.

Tem teža je uredba komisarja Palamare, ker predstavlja podporo protidemokratski politiki, izraženi

v provokatorskem stališču najbolj reakcionarnih krogov našega mesta, med katerimi so tisti, ki v času ko bi morali biti postavljeni izven zakona — stalno ogražajo javno varnost s svojo odkrito apologetiko fašizma, s ščuvanjem k sovražstvu med narodi, kar kali volilno vzdušje. To potrjuje vztrajanje vlade na politiki, ki nasprotuje načelom ustave, zaradi česar se prihaja do tega, da se kvalificira kot nevarno za javno varnost, izvajanje pravice, zajamčene od osnovnega državnega zakona, kateremu pa se predpostavljajo zakoni o javni varnosti, ki so bili izdani za časa fašističnega režima prav gotovo ne v obrambo, pač pa zato, da se prizadene in ukinejo demokratične svoboščine in pravice italijanskega ljudstva.

Zato Avtonomna tržaška federacija KPI, medtem ko ponovno udarja svojo odločnost za pospešitev borbe v obrambo pravic slovenskega prebivalstva — kar je borba za demokracijo — obnavlja, prepričana o podpori vseh italijanskih in slovenskih demokratov, svoj protest in obvešča, da je pooblastila tovariša posl. Vidali, naj izrazi ta protest v parlamentu.

Ker se ne misli podvreči komisarskemu diktatu, je Avtonomna trža-

ška federacija KPI odločila, da ne bo spremenila na noben način program shoda tov. posl. Longa in da bo ta shod prav v petek 28. oktobra ob 18. na trgu Perugino in ne na trgu Unità. Delovni ljudje, italijanski in slovenski demokratje so vabljeni, da se številno udeležijo te volilne manifestacije Komunistične partije in tako izrazijo svoj protest proti nasilju in svojo voljo po spoštovanju republiške ustave v obrambo vseh državljanov brez absurdnih, žaljivih in omejevalnih diskriminacij.

Ogorčene proteste so poslale: Zveza demokratičnih žena - ZDŽ, Zveza italijanskih partizanov - AN-PI, Zveza bivših političnih preganjancev - ANPPA, Zveza komunistične mladine - ZKMI, Nova delavska zbornica - CGIL.

V komunikatu, ki ga je objavila v torek zvečer tržaška CGIL je med drugim podčrtano, da CGIL ponovno izraža svojo solidarnost s slovenskim prebivalstvom, ki ga je ukaz prizadel v njegovih osnovnih pravicah, obenem pa zagotavlja, da se bo največja italijanska sindikalna organizacija še nadalje borila za spoštovanje republiške ustave, da bi bila tako priznana državljanom slovenskega jezika popolna enakopravnost in vse svoboščine, ki jih ustava predvideva.

Volilni shodi KPI

Danes, v petek 28. oktobra ob 18. uri na TRGU PERUGINO

Govorila bosta:

posl. Luigi Longo
NAMESTNIK GENERALNEGA SEKRETARJA KPI

in Franc Gombač
KANDIDAT ZA POKRAJINSKI SVET

Predsedoval bo:

Paolo Sema

SEKRETAR AVTONOMNE TRŽAŠKE FEDERACIJE KPI

V primeru slabega vremena bo volilni shod v dvorani Ljudskega doma v ul. MADONNINA.

Sobota 29. oktobra:

ob 17. uri na trgu Goldoni
Volilni shod za mladino
govori Rino Serri
sekretar Zveze komunistične mladine Italije

Nedelja 30. oktobra

ob 10.30 v Šklednju
govorita Sema in Gombač
ob 11. Sv. Ivan (trg Gioberti)
govori posl. Vidali
v Krizu
govorita Jole Deferri in Šiskovič
ob 15. na Repentabru
ob 16. v Velikem Repnu
ob 17. v Mačkoljah
govori Šiskovič
ob 16. na Konkoclu
govori M. Bernetti

V ponedeljek 31. oktobra:

ob 19. na Prosoku-Kontovelu
ob 19.30 pri Rumeni hiši v Barkovljah.

V dneh 1. in 2. novembra ne bo volilnih shodov.

V četrtek 3. novembra bodo volilni shodi v vaših devinsko-nabrežinskih občinah v Trebbah, Lonjerju in Podlonjerju.

V petek 4. novembra zaključek volilne kampanje s shodom na trgu Garibaldi. Govoril bodo tov. Vidali, Sema in Šiskovič.

Šestletnica nove uprave

Te dni je poteklo šest let od dneva, ko je italijanska civilna uprava prevzela oblast na Tržaškem področju. V zvezi s tedanjimi dogodki se prav dobro spominjamo besed takratnega predsednika ministrskega sveta in sedanjega notranjega ministra posl. Scelbe, ki je poleg drugega obljubil, da bo slovenska narodna manjšina uživala enake pravice kot ostali državljani Italijanske republike. Ne verjamemo, da si je kdo delal utvare po tem vprašanju, kajti v vsem povojnem obdobju smo lahko zasledovali, kakšno demokracijo in svobodo so »uživali«
državljan Italijanske republike v njenih mejah prav posebno po zaslugi demokristjanskih vlad, ki so se druga za drugo zvrščale od 1947 dalje. Vendar smo si mislili, da bo tako konkretna mednarodna obveznost, kot je Posebni statut Londonskega sporazuma, nekaj le veljal za vladne moke, saj so minili časi »krp papirja«, kot je Hitler imenoval mednarodne pogodbe.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Dokumenti, ki izpričujejo „demokracijo“ Vladnega komisarja

n. 4/3 - 71/60

IL COMMISSARIO GENERALE DEL GOVERNO
PER IL TERRITORIO DI TRIESTE

Premesso che il P.C.I. ha indetto per il giorno 28 ottobre corrente un pubblico comizio bilingue in questa Piazza Unità d'Italia;

Considerato che il preannuncio di tale comizio ha dato luogo alle più vivaci reazioni, determinando in larghi strati della popolazione - uno stato d'animo di estrema tensione;

Ritenuto, pertanto, che tale comizio - così come programmato - è destinato a provocare un gravissimo turbamento dell'ordine pubblico e della sicurezza pubblica;

Ritenuto che sussistono - nel caso - i motivi di grave necessità pubblica ed urgenza previsti dall'art. 2 del T.U. delle Leggi di P.S., approvato con R.D. 18 giugno 1931 n. 773;

O r d i n a

Il comizio indetto dal P.C.I. per il giorno 28 corrente a Trieste, in Piazza Unità d'Italia, così come programmato, è proibito.

Gli ufficiali e gli agenti della Forza pubblica sono incaricati dell'esecuzione della presente ordinanza.

Il Questore è incaricato della notifica dell'ordinanza medesima.

Trieste, 24 ottobre 1960

IL COMMISSARIO GENERALE DEL GOVERNO
(dott. Giovanni Palamare)

n. 144/58

IL COMMISSARIO GENERALE DEL GOVERNO
PER IL TERRITORIO DI TRIESTE

Premesso che in occasione di un pubblico comizio indetto dal Partito Comunista Italiano per il giorno 17 corrente in questa Piazza dell'Unità d'Italia, un oratore - secondo il programma del comizio stesso - dovrebbe prendere la parola usando la lingua slovena;

CONSIDERATO che la su menzionata Piazza - essendo stata, nella storia delle Città, teatro delle principali e maggiori manifestazioni patriottiche triestine - e' assai, per le grandi maggioranze della popolazione, e simbolo dell'italianità di Trieste così che il preannuncio del discorso in lingua slovena non solo ha dato luogo alle più vivaci reazioni ma ha anche determinato in larghi strati della popolazione il preciso intendimento di impedire con ogni mezzo tale manifestazione da detti strati ritenuta provocatoria ed offensiva;

Ritenuto pertanto che tale comizio, così come programmato, sarebbe destinato a determinare un gravissimo turbamento dell'ordine e della sicurezza pubblica;

VISTO il rapporto 14 maggio 1955 n. 02396/2/17 della Questura di Trieste ed il rapporto 14 maggio 1955 n. 19/469/1954 del Comando Gruppo Carabinieri di Trieste;

Ritenuto che sussistono, nel caso, i motivi di grave necessità pubblica previsti dall'art. 2 del T.U. delle Leggi di pubblica sicurezza, approvato con R.D. 18 giugno 1931 n. 773;

O r d i n a

Il comizio indetto dal Partito Comunista Italiano per il giorno 17 corrente a Trieste in Piazza dell'Unità d'Italia, con la modalità sopracennata e' proibito.

Gli ufficiali e gli agenti della forza pubblica sono incaricati della esecuzione della presente ordinanza.

Il Questore e' incaricato della notifica dell'ordinanza medesima.

Trieste, 15 maggio 1958

IL COMMISSARIO GENERALE DEL GOVERNO
(dott. Giovanni Palamare)

Za rešitev in razvoj našega kmetijstva volite kandidate KPI za pokrajinski svet in kandidate enotnih občinskih list na podeželju!

Beseda našim kmetom

Trst s svojimi približno 300.000 prebivalci predstavlja idealno tržišče za prodajo kmečkih pridelkov. Ako pa upoštevamo še dejstvo, da se le 8 odstotkov celotnega prebivalstva neposredno ukvarja s kmetijstvom, nam to trditev v še večji meri potrjuje. Nikakor si ni mogoče predstavljati, da bi kmetijstvo na Tržaškem ozemlju prišlo v krizo zaradi prevelike proizvodnje, zlasti še, ako upoštevamo, da so domači pridelki zelo cenjeni na tržaškem trgu.

Toda kmetijstvo na Tržaškem ne stopa vzporedno z duhom časa naprej. Danes je način obdelovanja zemlje, lahko bi rekli, prav tak kakršen je bil pred pol stoletjem. Tudi temu je treba pripisati dober del krivde za zaostalost. Naši kmetje se še vse premalo poslužujejo mehanizacije pri obdelovanju zemlje, a prav tako tudi vseh tistih pripomočkov, ki jih je, zlasti v zadnjih letih, odkrila znanost. Še vse premalo se poslužujejo tudi umetnih gnojil, zlasti, ako upoštevamo, da zaradi specifičnih pogojev, ki ob-

stajajo pri nas, ni na razpolago dovolj hlevskega gnoja za gnojenje polj in travnikov. Tudi v živinoreji ni stanje mnogo boljše, četudi so bili tu pa tam napravljeni nekateri koraki naprej. Naši živinorejci še vse premalo poznajo koristi, ki jih nudi umetno krmljenje živine. Mnogo bolj bi se dalo izkoristiti vrtnarstvo in cvetličarstvo. To bi moralo preiti iz tako imenovanega diletanztizma. Od vsega tega bi naši kmetje imeli mnogo koristi. Vse to je mogoče doseči.

Seveda ni vse to odvisno samo od dobre volje kmetov, temveč tudi od ukrepov, ki bi jih morale sprejeti oblasti. Med drugim je potrebno, da oblasti sprejmejo splošni organski načrt za obnovo in dvig kmetijstva; da nudijo večjo tehnično pomoč, ki je nujno potrebna za dosego posodobljenja kmetijstva in njegove proizvodnje; da omogočijo zlasti kmečki mladini in tudi odraslim večjo strokovno izobrazbo in v materinem jeziku, kar pa ne sme biti omejeno le na ozko področje.

Na Tržaškem ozemlju zahtevajo komunisti ustanovitev proste cone. Tudi od te bi imelo naše kmetijstvo veliko koristi, saj bi tako dosegli med drugim tudi znižanje delovne sile, zmanjšali bi se tudi stroški za raznovrsten material, ukinjena bi bila carina na stroje, ki bi bili uvoženi iz tujine, znižana bi bila cena umetnim gnojilom in krmilom itd.

Naši volilni programi, tako komunistični program za pokrajinske volitve kot enotni programi občinskih list, predvidevajo vse to. Zato se ne postavlja težka izbira pred naše volivce.

Na Tržaškem ozemlju zahtevajo komunisti ustanovitev proste cone. Tudi od te bi imelo naše kmetijstvo veliko koristi, saj bi tako dosegli med drugim tudi znižanje delovne sile, zmanjšali bi se tudi stroški za raznovrsten material, ukinjena bi bila carina na stroje, ki bi bili uvoženi iz tujine, znižana bi bila cena umetnim gnojilom in krmilom itd.

Naši volilni programi, tako komunistični program za pokrajinske volitve kot enotni programi občinskih list, predvidevajo vse to. Zato se ne postavlja težka izbira pred naše volivce.

Naši volilni programi, tako komunistični program za pokrajinske volitve kot enotni programi občinskih list, predvidevajo vse to. Zato se ne postavlja težka izbira pred naše volivce.

Krščanska demokracija ne brani koristi naših kmetov

Krščanska demokracija ne štiti kmetov, marveč velike monopole. Taka je torej agrarna politika stranke, ki je sedaj na vladi.

To je reakcionarna, protireformacijska politika, ki odkrito podpira samo veleposestništvo in monopole.

Krščanska demokracija podreja monopolom državno industrijo, to je ENI in IRI ter kmečke bolniške blagajne in druge krajevne ustanove.

Toda kljub temu Krščanska demokracija poziva kmete, naj volijo zanjo. To dela pod geslom: «za odstranitev komunistov iz krajevnih ustanov». Vse to dela v težnji, da bi imela še večjo prostost pri izvajanju svoje protikmečke politike.

Komunisti pa se borijo proti politiki, ki sili kmete v pogubo, za novo politiko, ki bo na temelju republiške ustave:

— izvedla agrarno reformo ter med drugim dala zemljo tistemu, ki jo obdeluje;

— zrušila monopole ter

— zagotovila zaščito in razvoj malih in srednjih kmetij.

Zato komunisti kličejo v borbo široke množice kmetov!

Upravne volitve ne morejo same rešiti vseh velikih problemov, ki stoje pred kmeti in pred vsem ljudstvom, toda lahko ustvarijo nove pogoje, ki bodo pomagali reševati te probleme in ki bodo omogočili, da bodo

občine in pokrajine osvobodene izpod duševnega monopola Krščanske demokracije ter bodo tako postale središče demokracije in demokratične oblasti, preko katerih bodo množice državljanov sodelovale pri javni upravi in dale čutili svojo voljo.

(Iz programa KPI)

— Zato vprašujemo glas

— ki naj obsodi politiko Krščanske demokracije;

— ki naj prepreči Krščanski demokraciji, da bi obdržala svoje nadoblastne položaje in svoj monopol;

— ki naj zavrne antikomunistične diskriminacije ter

— služi za ustvaritev demokratičnih enotnih in antifasističnih večin.

Volitve, ki bodo dne 6. in 7. novembra 1960 lahko pripomorejo k spremembi položaja kmetijstva:

— v borbi proti monopolom, ki zatirajo kmetijstvo,

— za zaščito in razvoj malih in srednjih kmetij in kmečke posesti,

— zato, da bo zemljo dobil tisti, ki jo obdeluje,

— za pomiritev in miroljubno sožitje, za razvoj trgovinskih odnosov z vsemi državami sveta!

Ne dajte svojega glasu Krščanski demokraciji, temveč volite za komuniste!

Obdelana površina se je na Tržaškem ozemlju, zlasti v zadnjih letih, občutno skrcila. Številna zemljišča so bila nasilno razlašena. Na njih so zgradili številna naselja, vojašnice in tudi nekaj industrijskih objektov (zlasti na področju Zavelj). V mnogih primerih nasilno razlašeni kmetje še čakajo na pravično odškodnino. Naši občinski in pokrajinski svetovaleci, kakor tudi naš poslanec, so se vedno živo zanimali za rešitev tega problema. V več primerih je bilo njihovo zanimanje uspešno. Tu naj izrecno omenimo zadevo lonjerskih kmetov, ki so po tolikih borbah končno le prejeli, prav po zaslugi naših tovarišev, odškodnino za Hudo leto. Tu se postavlja vprašanje, kako podkrepiti borbo za rešitev ostalih še nerešenih vprašanj? Eno je gotovo in to je: dajte svoj glas komunistom, ki jamčijo, da bodo svoj program izpolnili in da se bodo vedno zavzemali tudi za vse probleme kmetijstva tako na Tržaškem ozemlju kot na vseh področjih države. Od Krščanske demokracije in njenih zaveznice nimajo naši kmetje ničesar pričakovati.



Obrambni minister, ki pripada demokristjanski vladi, je ob neki priliki izjavil, da je tržaški Kras, ki je redko naseljen, zelo primeren za vojaške vaje. Naši kmetje pa se s to izjavo niso in se tudi ne bodo nikoli strinjali. Narava je pri nas zelo skupa in zemlja nudi našim kmetom, le malo sadov. Še to kar se doseže, si je treba trdo priboriti. Toda ako se bodo še nadalje naši travniki in pašniki spreminjali v vojaška vežbališča, bo kmetijstvo še bolj trpelo. Mi pa tega ne bomo! Našemu kmetu je treba pomagati pri premostitvi težav, v katerih se nahaja. (Na sliki vidimo kraške travnike, ki so bili opustošeni zaradi vojaških vaj.)

Kakšne koristi bi imelo naše kmetijstvo od zakona za gorske občine

Demokratična občinska uprava v Zgoniku je na pobudo župana tovarisa Pirca, že pred več leti sprožila vprašanje raztegnitve zakona o gorskih področjih, tudi na zgoniško občino. Kasneje so ta predlog osvojile še druge občine na našem ozemlju in zaprosile, da bi bile prištete v seznam gorskih občin. Svojo utemeljitev so oprele na številne neovrgljive argumente.

Čeravno se naše področje ne nahaja v izrazito goratih predelih in četudi je le malo krajev, odnosno gričev, ki dosežejo višino, ki je predvidena po zakonu in ki pride v poštev za gorata področja, so na našem ozemlju elementi, ki podpirajo to zahtevo.

Upoštevati je treba, da je velik del kraške planote tak kot bi se nahajal na višini, ki jo predvideva tozadevni zakon, ali pa celo še slabši. Na njem je vse polno skalovja, in raste samo grmičevje. Travniki in pašniki, ter v mnogih primerih tudi polja so bila dosežena le s trdim delom naših prednikov. Ta področja so zelo občutljiva za sušo, ki skoraj vsako leto omeji skoraj vse pridelke. Razen tega je na našem področju burja, ki prav tako preprečuje bujno rast. In k vsem tem neugodnostim moramo prišteti še slano, ki prav tako kot suša v poletnih mesecih, v zgodnji spomladi pokonča ali oškoduje tako posevke in druge kulture, kakor tudi trte in sadno drevje.

Za razširitev zakona o gorskih področjih tudi za Tržaško ozemlje, ne da bi ta prejudicirala sedanje, koristi; za to, da se favorizira ustanovitev skladov za razvoj kmetijstva, moderniziranje in razširitev zasebnih kmečkih stanovanjskih hiš, preskrbo vode za namakanje po zmogljivih cenah, gradnja poljskih poti itd., kakor tudi za izvedbo davčnih olajšav v korist kmetijstva, kot n. pr. ukinitev zemljiškega davka itd.; za določitev zadostnih sredstev v sklad «Zelenega načrta» za Tržaško ozemlje in koordiniranje izkoriščanja tega sklada s sodelstvom kmetov in kmečkih organizacij.

(Iz programa Avtonomne tržaške federacije KPI za pokrajinske volitve)

Torej, tu so elementi za to, da se naše področje lahko uvrsti med pasivna gorata področja. Ta problem je predložil v parlamentu tudi naš poslanec tovariš Vidali.

Kakšne so ugodnosti, ki jih nudi zakon o goratih občinah? Evo, nekaj primerov:

— srednji in mali kmetje dobe lahko amortizacijske kredite

Monopoli zavirajo razvoj kmetijstva

Leta 1959 so v Italiji prodali za 3.400 milijard lir kmečkih pridelkov. Od tega, skupnega, zneska, je šlo:

— 750 milijard lir veleposestnikom, ki zemlje ne obdelujejo;

— 750 milijard lir industrijskim monopolom, ki prodajajo umetna gnojila, anti-parasitna sredstva, umetno krmno, tekoča goriva in električno energijo;

— 175 milijard pa za državne davke.

Umetna gnojila so silno draga. Te cene moreče vplivajo na kmete. Izračunano je, da odpade povprečno 18 odstotkov vseh stroškov, ki jih imajo kmetje, na nabavo umetnih gnojil; v nekaterih primerih znašajo ti stroški celo 28%.

Zato je znižanje cene umetnih gnojil bistveni element. Z znižanjem cene gnojil bi dosegli znižanje cen pridelkov na splošno, po drugi strani pa bi povečali potrošnjo teh gnojil in tako dosegli mnogo večjo proizvodnjo. To je zahteva, ki jo komunisti že vrsto let postavljajo. Toda umetna gnojila spadajo pod monopol. Prav zato je borba proti monopolom nerazdružljivo povezana z borbo za zaščito in razvoj kmetijstva.

za izboljšanje svojih posestev, gospodarskih poslopih stanovanjskih hiš, ureditev gnojil, melioracije travnikov in pašnikov, napeljav elektrike za kmetijske potrebe, kakor tudi za razsvetljavo, izboljšanje živinoreje.

Za vse to kmet lahko dobi kredite celo do višine 80% stroškov.

— Za gradnjo vodovodov v gorskih občinah je po tem zakonu država dolžna kriti 75% stroškov, 60% pri gradnji namakalnih naprav in 50% pri gradnji poljskih poti.

— Kmetje imajo pri nakupu umetnih gnojil 35% popusta.

Ze iz tega je jasno razvidno, kako velikega pomena bi bila vključitev naših občin v seznam gorskih občin.

Kot je znano je bila naša zahteva ta, naj se naše občine vključijo v seznam gorskih občin, ne da bi bile s tem prejudicirane nekatere sedanje ugodnosti, ki jih je deležno tržaško kmetijstvo.

Zato je potrebno, da se še nadalje vodi borba za dosego tega cilja in glas, ki bo dne 6. novembra oddan komunistom, bo glas, za okrepitev te naše upravičene zahteve. bo obenem glas za doseglo izboljšanje našega kmetijstva!

Komunisti so se vedno dosledno borili za pravice slovenske etnične skupnosti zato jim tudi tokrat izkažite svoje zaupanje!

Slovenci in Slovenke!

Čez dober teden boste šli na volišča. Volili boste novi pokrajinski svet in nove občinske svete v občinah Devin-Nabrežina, Dolina, Milje in Zgonik.

Čeravno so to upravne volitve, so vendar zelo velikega pomena. Od tega kakšen bo izid teh volitev, bo v veliki meri odvisna vaša bodočnost. Zato ponavljamo, so tudi upravne volitve velikega političnega pomena.

V teh dneh se vam približujejo agitatorji raznih političnih strank, ki se potegujejo za mesta tako v pokrajinskem kot v občinskih svetih. V teh dneh so se spomnile na vas ne le nekatere politične stranke, ki niso nikoli nič naredile v vašo korist, marveč celo take, ki so ob raznih prilikah nastopale proti vam in so vselej delovale proti vašim interesom. Med take politične stranke, ki so vedno delovale proti vam in proti vašim interesom, spada v prvi vrsti Krščanska demokracija, ki se vam sedaj prilzuje in vas vabi, da bi glasovali zanjo. Pri tem vam obljublja marsikaj, toda vedite, da so to vse samo predvolilne obljube in ničesar drugega. Od stranke, ki je bila vedno in je tudi danes sovražno razpoložena do Slovencev, ni mogoče ničesar pričakovati!

Zato odrecite svoj glas tej stranki in drugim strankam, ki več ali manj odkrito sodelujejo z njo!

Komunisti zahtevajo pravično ureditev slovenskega šolstva

Komunisti so vselej in bodo vedno branili vaše pravice in vaše koristi. To so dejstva, ki jih ne more nihče zanikati! Že samo primer, kako se komunisti zavzemajo za to, da bi bila slovenska šola zakonjena, na dovolj zgovoren način potrjuje našo gornjo trditev.

Komunisti že vrsto let vodijo borbo za slovensko šolo. Že leta 1950 je n.p.r. goriško-videmski komunistični poslanec Beltrame načel to vprašanje v rimski poslanski zbornici. Poslansko zbornico je opozoril na nujnost uresničenja pravice slovenske manjšine v Italiji.

Eno leto kasneje je komunistični senator, zdaj že pokojni Banfi zahteval pri ministru za javno šolstvo, naj prizna šole s slovenskim učnim jezikom. Sledili so še drugi tozadevni koraki komunističnih parlamentarcev. Med drugim sta komunistična senatorja že leta 1953 predložila konkreten zakonski predlog za slovenske šole.

Komunistična partija Italije je postavila v svoj volilni program leta 1958 tudi zahtevo po uzakonitvi slovenske šole in naš poslanec, to-

varij Vidali je kmalu po svoji izvolitvi predložil v parlamentu nov zakonski predlog, katerega sta odobrili tako parlamentarna komisija za ustavodajne zadeve kot komisija za javno šolstvo.

Ta zakonski predlog, ki je bil sestavljen po predhodnem posvetovanju s predstavniki raznih slovenskih organizacij tako s Tržaškega ozemlja kot iz Gorice in s prizadetimi slovenskimi šolniki, odgovarja zahtevam in pričakovanjem slovenske etnične skupnosti, ki živi v mejah Italije.

Kasneje je naš poslanec napravil še druge korake za to, da bi prišel ta problem čimprej v razpravo v poslanski zbornici in postal zakon.

Krščanska demokracija je v vidiku sedanjih volitev — tudi zato da bi se tako lažje približala slovenskim volivcem — šele letos — potem ko je vsa slovenska javnost soglasno zavrnila nesprejemljivi zakonski predlog, ki ga je svojčas predložil bivši socialdemokratski poslanec in minister Rossi — predložila svoj zakonski predlog, ki pa

je v bistvu podoben Rossijevemu predlogu in je v nekaterih ozirih še celo slabši od tega, zato je tudi ta predlog — tak — kakršen je — za Slovence nesprejemljiv. Komunisti se bodo borili proti sprejetju tega zakonskega predloga in bodo zahtevali, naj se sprejme predlog, katerega je predložil naš poslanec tovariš Vidali.

Od koga naj Slovenci pričakujejo, da bo branil njihove pravice v parlamentu, če ne od komunistov?

To je vprašanje, ki se tudi danes postavlja z vso resnostjo.

Spričo vsega tega pa je gotovo nekaj in to je, da Slovenci nimajo kaj pričakovati od Krščanske demokracije. To naj upoštevajo tudi pri sedanjih volitvah, ki četudi so navadne upravne volitve, so pa vendar tudi velikega političnega pomena.

Tudi od tega, kakšen bo izid na sedanjih volitvah bo v precejšnji meri odvisno, ali bo slovenska šola zakonjena in kakšen bo ta zakon.

Zato, slovenski volivci in volivke, volite tudi tokrat strnjeno za Komunistično partijo in za njene kandidate ter odrecite svoj glas stranki, ki deluje vedno proti vam in proti vašim interesom. Odrecite glas Krščanski demokraciji!

Prizadevanja in uspehi komunističnih pokrajinskih svetovalcev v korist slovenskega šolstva na Tržaškem

V prvem izvoljenem pokrajinskem svetu tržaškega področja je bilo 8 svetovalcev, ki so bili izvoljeni na listi Komunistične partije. Med temi sta bila dva Slovenci, v ednjem času pa trije. Ena izmed glavnih skrbi komunističnih svetovalcev je bila posvečena vprašanju slovenske šole, ker je pokrajina poklicana, da odgovarja za delovanje večjega števila višjih srednjih šol, med njimi tudi za delovanje realno-klasične gimnazije in Trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom.

Osnovna skrb komunističnih svetovalcev je bila ta, da zahtevajo izboljšanje razmer, v katerih že od ključka vojne deluje Realno-klasična gimnazija. Z večjim številom intervencij so komunistični svetovalci prisilili pokrajinsko upravo, da je priznala nevzdržne razmere v prostorih ulice Lazzaretto Vecchio, ter je nastanjena Realno-klasična gimnazija.

Leta 1957 je bilo komunističnim svetovalcem ugodeno in obljubljeno,

da bo zgrajeno novo poslopje za Realno-klasično gimnazijo in Trgovsko akademijo.

V proračunu za leto 1958 je bila nakazana dotacija 180 milijonov lir za gradnjo novega šolskega poslopja in 20 milijonov lir za njegovo notranjo opremo.

Leta 1959 je bila postavka znova vstavljena v pokrajinski proračun, kar je dokazalo voljo demokristjanske uprave, da zavlačuje rešitev vprašanja. Na ponovne intervencije in urgiranja komunističnih svetovalcev je bilo javljeno, da je pokrajina že kupila zemljišče, kjer bo zgrajena nova šola in da so načrti za novo šolo že izdelani.

Marec 1960 je vendarle pokrajinski odbor predložil pokrajinskemu svetu načrt za izgradnjo nove šole. Po maketah je razvidno, da bo to zelo moderna in udobna šola. Zgleda, da se bo gradnja v kratkem začela, če ne bodo demokristjani znova privlekli na dan kakšno pretezo za zavlačevanje.

Torej, je zasluga komunističnih svetovalcev, če bosta dve izmed najvažnejših slovenskih višjih šol v Trstu dobili novo poslopje.

Po vztrajnem dokazovanju, da Realno-klasična gimnazija in Trgovska akademija nimata primernih in potrebnih sredstev za učenje, za znanstvene kabinete, za šolske in profesorske knjižnice, za učila, je bila pokrajinska uprava prisiljena v zadnjih dveh letih določiti za obe šoli večje zneske, ki so vendarle pripomogli k temu, da sta šoli dobili več učnih pripomočkov.

Tri leta so se komunistični svetovalci zavzemali zato, da dobita tudi šolski blagajni Realno-klasične gimnazije in Trgovske akademije podporni sklad od pokrajine. Vendarle je morala pokrajinska uprava, 1960 priznati upravičenost

zahtev naših svetovalcev in zato je nakazala denar za sklad šolskih blagajn Realno-klasične gimnazije in Trgovske akademije.

Leta 1956, ko je izvoljena pokrajinska uprava stopila na mesto poprej od zgoraj imenovane uprave, so komunistični svetovalci ugotovili, da so uslužbenci in tehnično

Kako demokristjani pojmujejo pravice Slovencev

Evo nekaj primerov, kako pojmuje demokristjanska vlada naše zahteve:

V zvezi s prepovedjo volilnega shoda KPI na trgu Unità v Trstu, leta 1958, je notranji minister — demokristjan seveda — na protest, ki ga je predložil naš poslanec tov. Vidali, odgovoril tako: le:

Na to vprašanje je notranje ministrstvo — seveda demokristjansko — odgovorilo, da krivci še niso bili odkriti. Prav tako, da niso bili odkriti niti povzročitelji oskrumbe drugih spominskih plošč, med katerimi je tudi tista, ki stoji na griču Sv. Justa in ki spominja na odlikovanje tržaškega mesta z zlato kolajno za zasluge v osvobodilni borbi. V omenjenem odgovoru je bilo dodano, da je vladni komisar v Trstu prejel točna navodila glede zaščite spomenikov, kar naj bi preprečilo morebitne nove oskrumbe. S tem se je vsa zadeva končala. Demokristjansko ministrstvo je opravilo vse, povzročitelji vandalskih početij pa še danes niso bili odkriti in kaznovani.

V zvezi z zadevo šolskih spričeval slovenskih šol, ki so bila jezikovno popačena, je minister za javno šolstvo — demokristjan seveda — tako le odgovoril našemu poslancu:

Kakšen je bil odgovor na to vprašanje? 1) da je potrebno vzkladiti spričevala slovenskih šol s spričevali italijanskih šol; 2) da se je, žal, med tiskom vrnilo ne-

osebje Realno-klasične gimnazije in Trgovske akademije v manjvrednem položaju kot oni italijanskih šol. Stvarno so ti uslužbenci prejeli veliko manj plače kot kolegi italijanske narodnosti in italijanskih šol in so bili le začasno nastavljeni od leta do leta. Po vztrajnih zahtevah, večkratnih razgovorih z

merodajnimi odborniki in funkcionarji je komunistična skupina doslegla, da so bile tem uslužbencem plače izenačene in so jim bili izplačani tudi zaostanki.

V pokrajinskem svetu so se komunistični svetovalci zavzeli tudi za uzakonitev slovenskih šol. Zahtevali so, naj se pokrajinski svet zavzame pri merodajnih oblasteh za rešitev tega vprašanja, ki je že toliko let na dnevnem redu slovenske javnosti. Tudi ta prizadevanja, tudi te intervencije in priložnostni govori so pomagali k temu, da je bila vlada prisiljena predložiti parlamentu razpravo o uzakonitvi slovenskih šol.

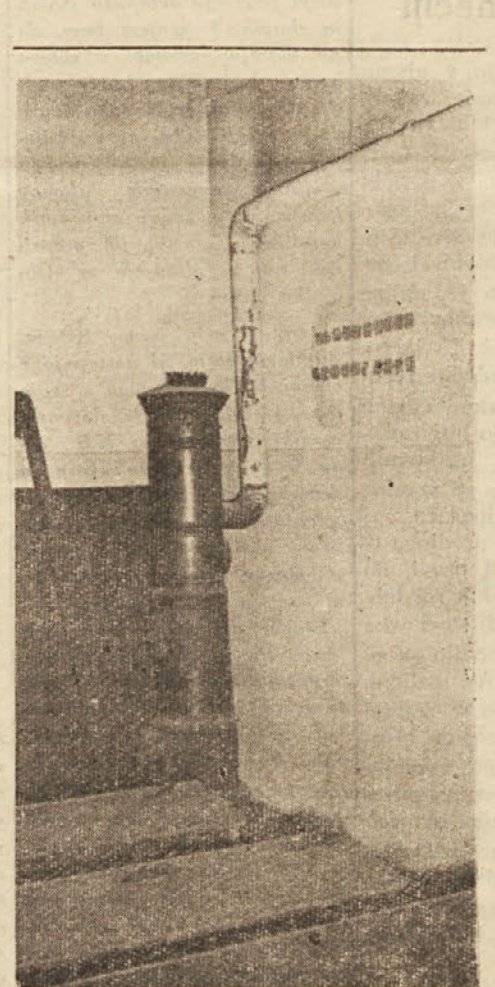
In še o prepovedi športne prireditve na Proseku, Kot je znano, je poveljnik prosekške orožniške postaje samovoljno zahteval prekinitev nogometne tekme, ker napovedovalec ni govoril v italijanski. Tudi to vprašanje je postavil naš poslanec v parlamentu ter prejel od pristojnega demokristjanskega ministra sledeč odgovor:

Kaj je odgovoril v imenu notranjega ministra podtajnik Scalfaro? Odgovoril je, da je »kazalo, da bodo tisti udeleženci športne prireditve, ki niso razumeli jezika napovedovalca povzročili morebitne neredne in da je brigadir zaradi tega smatral za umestno zahtevati prekinitev športne prireditve. Po mnenju tega, naj bi bila grozila prava nevarnost. In vendar je vsem prav dobro znano, da take nevarnosti nikakor ni bilo.

To se torej dokazi, ki narekujejo Slovence, da odrečejo svoj glas demokristjanski stranki in da volijo za KPI, ki edina brani pravice Slovencev v Italiji.

merodajnimi odborniki in funkcionarji je komunistična skupina doslegla, da so bile tem uslužbencem plače izenačene in so jim bili izplačani tudi zaostanki.

V pokrajinskem svetu so se komunistični svetovalci zavzeli tudi za uzakonitev slovenskih šol. Zahtevali so, naj se pokrajinski svet zavzame pri merodajnih oblasteh za rešitev tega vprašanja, ki je že toliko let na dnevnem redu slovenske javnosti. Tudi ta prizadevanja, tudi te intervencije in priložnostni govori so pomagali k temu, da je bila vlada prisiljena predložiti parlamentu razpravo o uzakonitvi slovenskih šol.



V takih pogojih se vrši pouk na Realno-klasični gimnaziji, ki še danes nima utreznih prostorov

Demagogija demokristjanskega volilnega programa

Demagogija demokristjanskega volilnega programa za občino Devin-Nabrežina je neizmerna. To se odraža med drugim tudi v tistih točkah, ki govorijo o kmetijstvu. Da so to zgolj le predvolilne obljube je popolnoma jasno, saj je to lastnost — če je sploh primeren ta izraz — vseh tistih, ki se približujejo volivcem samo takrat, ko jih skušajo ujeti na svoje laničnice in doseči glasove od njih. Toda predvolilne obljube so tem bolj absurde, ako pomislimo, da sedaj demokristjani obljubljaajo poleg stvari, ki v nobenem primeru ne spadajo v pristojnost občine, tudi take stvari, ki so jih dosedanjim demokristjanskim občanom upravitelji — in to ne le v devinsko-nabrežinski, marveč tudi v drugih občinah postavili že pred časom, a so bile odbite prav s strani nadrejenih upravnih organov, ki so, seveda v rokah demokristjanov.

Demokristjani obljubljaajo devinsko-nabrežinskim občanom pomoč pri gradnji zasebnih kmetijskih hiš. Toda po nobenem zakonu ni mogoče dajati take podpore. Seveda mora biti jasno, da je tudi demokristjani ne bi dajali. Možno pa je to postavko, ako jo vzamemo za resno, tolmačiti tudi na drug način. Morda mislijo nadaljevati s procesom kolonizacije na škodo domačega prebivalstva. Da bi v tem primeru nudili pomoč, ne glede na to iz katerega fonda bi prišla, smo lahko gotovi. Toda v nobenem primeru bi te pomoči ne bili mogli biti deležni pravi devinsko-nabrežinski občani.

Demokristjani nadalje obljubljaajo, da bodo nudili nasvete in tehnične pripomočke. Kakšni naj bi bili ti pripomočki in kakšni nasveti. Občinska uprava kot taka ne more tega nuditi, ne more imeti v svojem organiku niti kakega posebnega izvedenca za kmetijske zadeve. In to čisto iz enostavnega razloga, ker ne le, da to ni predvideno po zakonu, ampak nima za to niti potrebnega denarja. Za take zadeve je pristojno kmetijsko nadzorništvo, ne pa občinska uprava. Prav tako spada v pristojnost kmetijskega nadzorništva dobavljanje semen po nižjih cenah, dobavljanje raznih sredstev za pobiranje mrčesa. Toda kmetijsko nadzorništvo je eno, občinska uprava pa druga, popolnoma ločena ustanova.

To je vaš volilni znak za pokrajinske volitve!



DOMAČI PROBLEMI IN VESTI

Zakonski osnutek o kamnolomih
važen tudi za naše področje

12. oktobra t. l. je posl. Vidali z drugimi kolegi predložil poslanski zboru zakonski osnutek za ureditev lastninskih pravic v zvezi s kamnolomi, marmornatimi polji in ležišči kamnov za okrasje.

Predloženi zakonski osnutek izpolnjuje vrzel, ki obstaja v italijanski zakonodaji po uveljavitvi povojne ustave, ki predvideva ustanovitve avtonomnih dežel in dodelitev nekaj državne lastnine novim ustanovam. Prav tako preureja zakonodajo glede lastnine kamnolomov, marmornatih polj in ležišč kamnov za okrasje, ker dosedanj predpisi predvidevajo možnost zasebne lastnine na tem področju.

Zakonski osnutek je torej izpolnjeval vrzel, ki je nastala zaradi novih ustanov, določb, in istočasno popravek prejšnjega zakona, daje v smislu povečanja resorja javne lastnine tam kjer zasluži lastnina lahko le škoduje splošnim koristim skupnosti.

Zaradi vsega tega 1. člen zakonskega osnutka določa prehajanje kamnolomov, marmornatih polj in ležišč kamnov za okrasje v last avtonomnih dežel in v prehodni dobi, t. j. do ustanovitve dežel, med državno razpoložljivo lastnino. Iz tega pa so izuzeta kamnolomi, marmornata polja in ležišča kamnov za okrasje, ki so že v lasti občin.

V svojih naslednjih členih zakonski osnutek predvideva proceduro za raziskovanje omenjenih lastnin in za koncesije v njenem izkoriščanju. Pri tem je važno poudariti, da mora vsak zasebnik, ki se hoče baviti z izkoriščanjem, najprej dobiti koncesijo s strani ustanove, ki je lastnica polja. Prošnje za koncesijo ali pooblastilo za raziskovanje morajo biti razločene na župnana v primeru občinske lastnine ali pa na kompetentne organe dežele v primeru deželne lastnine. V vsakem primeru pa imajo ustanove, ki so last-

nice, predpravo v raziskovanjih in izkoriščanju kamnolomov, marmornatih polj in ležišč kamnov za okrasje.

Koncesionar mora na vsak način dobro izkoris-

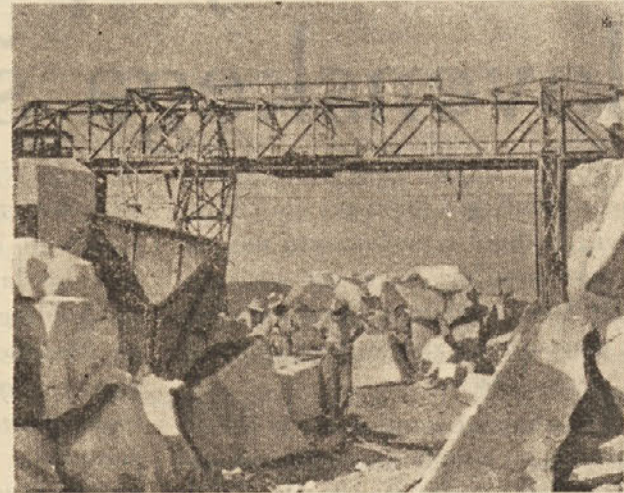
šati koncesijo kar se tiče najučinkovitejših proizvodnje, zaposlitve in razvoja kamnoloma. V primeru nezadostnega izkoriščanja pristojni organi odvzamejo koncesijo. Koncesionar

mora letno plačevati določeno vsoto, ki je sorazmerna tržni ceni proizvodnje.

Osnutek predvideva tudi, da imajo predpravo v koncesiji tisti, ki izkoriščajo kamnolome na dan uveljavite zakona.

V teku dveh let po uveljavitvi zakona občine — lastnice kamnolomov — naj izdelajo pravilnike za izdajo pooblastil in koncesij na podlagi splošnih načel v pričujočem zakonu. Dokler se ne ustanovijo avtonomne dežele, morajo državni organi, ki izdajajo pooblastila in koncesije za raziskovanje, odn. izkoriščanje kamnolomov, poslušati mnenje občin, preden se izda pooblastilo.

Iz zakonskega osnutka je razvidno, da bi občine dobile velike predprave v zvezi s kamnolomi in da je to zelo važno prav posebno za devinsko-nabrežinsko občino kot tudi za zgornjo in repentabro.



Kamnolomna industrija predstavlja veliko bogastvo za devinsko-nabrežinsko občino. Zato je tudi dosedanja demokratična občinska uprava posvečala veliko pozornost tej industriji. Občinska lista, ki nastopa na sedanjih volitvah je med drugim postavila v svoj program obvezo, da se bo zavzemala, da bo v tej industriji našlo zaposlitev čimveč domačih občanov

Predstavniki Slovencev so opozorili
predsednika vlade na pomanjkljivosti
zakonskega predloga za slovenske šole

Politične in kulturne organizacije, ki predstavljajo slovensko narodno skupnost v Italiji so naslovile na predsednika rimske vlade posebno pismo, v katerem ga seznajajo s svojim stališčem glede zakonskega predloga za slovenske šole, ki ga je v parlamentu predložil minister za javno vzgojo. Med drugim je v omenjenem pismu poudarjeno, da ima slovenska manjšina v Italiji pravico do obranitve svojih posebnih narodnostnih značilnosti in pravico do svobodnega etničnega in kulturnega razvoja, kot to izrecno predvidevajo načela republiške ustave in določila Londonske spomenice o soglasju. Zato omenjene organizacije opozarjajo na pomanjkljivosti zadevnega zakonskega predloga, ki namreč, da bi rešil v celoti problem slovenskega šolstva, ustvarja nove vrzeli, kar ni v skladu z upravičenim pričakovanjem slovenske etnične skupnosti ter ne služi izboljšanju razumevanja in mirnega sožitja med Italijani in Slovenci, ki žive v naši deželi.

Slovenci živijo
tudi v Benečiji

Med drugim je v pismu poudarjeno, da vladni zakonski osnutek predvideva slovenske šole samo na Tržaškem ozemlju in v goriških pokrajinah, s čimer ne upošteva dejstva, da žive Slovenci tudi v videmski pokrajini. Potrebno je, da se slovenske šole ustanovijo tudi v tej pokrajini. To je tudi v skladu z določili republiške ustave, katere člen 6 določa, da morajo biti zaščitene pravice jezikovnih manjšin. Nadalje se v omenjenem pismu priporoča, naj se iz zakonskega predloga opusti besedilo, ki pravi, da se poleg italijanskih šol lahko ustanovijo tudi slovenske šole, kajti to besedilo se ugotovno tolači na različne načine. Prav tako se poudarja, da ni pravilno, da bi ukinitev neke šole (seveda ako ne bi bilo učencev) odredil šolski skrbnik, marveč mora biti zato pristojen predsednik republike, kar je tudi v skladu s splošno šolsko zakonodajo italijanske republike.

Zelo važna je nadalje pripomba glede omejevanja vpisa v slovenske šole. Kot je znano vladni zakonski predlog predvideva, da se v

slovensko šolo vpisujejo lahko samo italijanski državljani. Toda v naši deželi prebivajo mnogi ljudje, ki iz različnih vzrokov nimajo italijanskega državljanstva. Zakon o italijanskem šolstvu ne predvideva v tem pogledu nobene omejitve. Isto mora veljati tudi za slovenske šole. Nadalje se v omenjenem pismu poudarja med drugim, naj italijanski jezik na slovenskih srednjih šolah poučujejo slovenski učitelji, ki so za to usposobljeni; da morajo člani izpraševalnih komisij pri raznih natečajih v celoti obvladati slovenski jezik; naj se na nadzorna mesta postavljajo osebe, ki imajo enake kvalifikacije kot učne osebe na slovenskih šolah; naj učni programi slovenskih šol ščitijo etnično-kulturni značaj učencev; naj se pri uveljavitvi zakona o slovenskih šolah upošteva tudi dejstvo, da so bili zaradi neurejenosti tega vprašanja zelo prizadeti številni šolniki, ki niso mogli napredovati v svoji karieri, odnosno se niso mogli udeležiti raznih natečajev in imeti od tega odgovarajoče koristi.

Pismo naslovljeno predsedniku vlade so podpisali predstavniki sledečih političnih strank in kulturnih organizacij v Trstu:

Avto tržaška federacija Komunistične partije Italije, Neodvisna socialistična zveza, Skupina neodvisnih Slovencev, Slovenska demokratska zveza, Slovenska katoliška skupnost, Slovenska krščanska socialna zveza, Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Tržaška federacija Italijanske socialistične stranke, Slovensko-hrvatska ljudska prosveta,

dalje skoraj neprenehoma občinski odborniki v Trstu najprej z Bartolijem — velikim prijateljem Slovencev, nato pa s Franzom — še večjim prijateljem Židov, naj nam ne zamere, če mu ne verjamemo. Njegove volilne govorice v Praproto so eno, njegova dejanja na volilnih položajih pa so popolnoma druga. Prav posebno se, če pomislimo, kakšno stališče je zavela njegova stranka do slovenskega govora na trgu Unita, do dvojezičnosti, do slovenskega jezika v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu itd. Verjetno si dr. Rinaldini, da bi lovil slovenske glasove, zamišlja, da svoje besede lahko pove v Praproto. Kaj pa če bi jih ponovil tudi v Trstu in zahteval, da se spoštujejo mednarodne obveznosti, ki jih vlada njegove stranke narekuje?

KD, Slovenci in še drugo

ni, medtem ko so imeli v svojih rokah vladno oblast prav demokristjani. Prav tako se zavajajo, da bi bil vsak glas za Krščansko demokracijo v nabrežinski in v vseh občinskih ni drugega kot glas za nadaljnje razoroževanje, za nadaljnje krčenje nacionalnih pravic, za nadaljnje prepovedi slovenskega govora na trgu Unita.

A na koncu še nekaj. Demokristjanska lista v občini Devin-Nabrežina je na prejšnjih volitvah vedno imela med svojimi kandidati tudi predstavnika MSI, t. j. novofašistov. Mi ne vemo, ali jih ima tudi sedaj. Dejstvo je, da MSI ni predložil svoje liste v Nabrežini. Ali je tudi to v znaku sporazuma med DC in MSI kot v mnogih drugih italijanskih občinah? Ali naj tudi to prepriča slovenske katoličane, naj glasujejo za DC, ki ji MSI niso delali ovir? Ali naj bi morali torej slovenski katoličani indirektno glasovati preko DC tudi za MSI?

Slišali smo dr. Rinaldinija v Praproto. Prav demokristjanske liste v občini Devin-Nabrežina se je tam zelo daleč spustil. Rekel je namreč, da imajo slovenski prebivalci vsa pravica ljubiti svoj jezik in da KD ne pozna razlike med prebivalci italijanske in slovenske narodnosti. Če ne bi poznali politične politike KD in njenih praks, med katere se prišteva tudi dr. Rinaldini, bi skoraj rekli, da imamo opraviti z demokratom. Ker pa vemo, da je bil dr. Rinaldini od 1949

Odposlanstvo
Slovencev
pri tržaškem podprefektu
in ravnatelju za šolstvo

Tov. Berničeva in odvetnik Dekleva ter B. Agneletto so pretekli teden zaprosili za razgovor prof. Udino, ravnatelja za Javno vzgojo pri Generalnem komisariatu. V teku razgovora so odposlanci iznesli pritožbe šolskih staršev Katinare, Mačkovej in Boljunca zaradi ukinitve nekaterih razredov v tamkajšnjih osnovnih šolah. V zvezi s potrebami treh šol so zahtevali, naj šolske oblasti dodelijo štiri učitelje omenjenim šolam, ker bi bil v nasprotnem primeru pouk nevarno okrnjen.

Prof. Udina je obljubil, da bo ponovno preučil zadevo in skušal ugoditi željam staršev v mejah obstoječih možnosti.

Prav tako je obljubil v zvezi s tozadevno zahtevo odposlancev, da bo pospešil uresničenje želje po ponovni uvedbi pouka tujega jezika v srednjih šolah.

Trije odposlanci so se pri prof. Udini tudi zavzeli za postavitev Prešernovega ki-pa v devinski šoli. Ravna-

telj za Javno vzgojo se je obvezal, da se bo zanimal tudi za to vprašanje.

Po tem razgovoru so se tov. Berničeva in odv. Dekleva ter Agneletto podali k podprefektu dr. Caponu, kateremu so predložili vprašanje prenatrpanosti slovenskega vrta na Opčinah in potrebe po otvoritvi drugega oddelka in namestitvi še ene otroške vrtarice. Dr. Capon je ugodno vzel na znanje to zahtevo.

Predstave S. G.

Slovensko gledališče v Trstu priredi v nedeljo 30. oktobra ob 17. uri v dvorani na stadionu »I. maj« »DNEVNIK ANE FRANK«.

V četrtek 3. novembra ob 20. uri bo isto gledališče uprizorilo v Borštu G. Kaiserjevo

»GLASBENO SKRINJICO«.

V petek 4. novembra ob 16.30 pa bo predstava »DNEVNIK ANE FRANK« v Zadrutnem domu na Kontovcu.

Intervencija poslanca Vidalija
zaradi prepovedi volilnega shoda

Podpisani naslavlja vprašanje na predsednika Ministrskega sveta in na Notranjega ministra v zvezi s prepovedjo, ki jo je generalni vladni komisar z Tržaško Komunistične partije, ki bi bil moral biti na trgu Unita v Italiji v Trstu.

Prepoved shoda, na katerem bi bil moral skupno s poslanca Longom spregovoriti govornik v slovensčini, je bila povzročena od izzivalnega stališča, ki so ga zavzele nekatere organizacije in stranke, katere so jo zahtevale na podlagi argumentov protislovenskega šovinističnega značaja. Ukrep vladnega predstavnika v Trstu tepta narodne pravice slovenskega prebivalstva, ki jih jamčita ustava in tudi Londonski memorandum o

sporazumu, ter žali demokratska čustva vseh ostalih tržaških prebivalcev, ki so občutljivi za važno vprašanje spoštovanja pravice narodnostne manjšine.

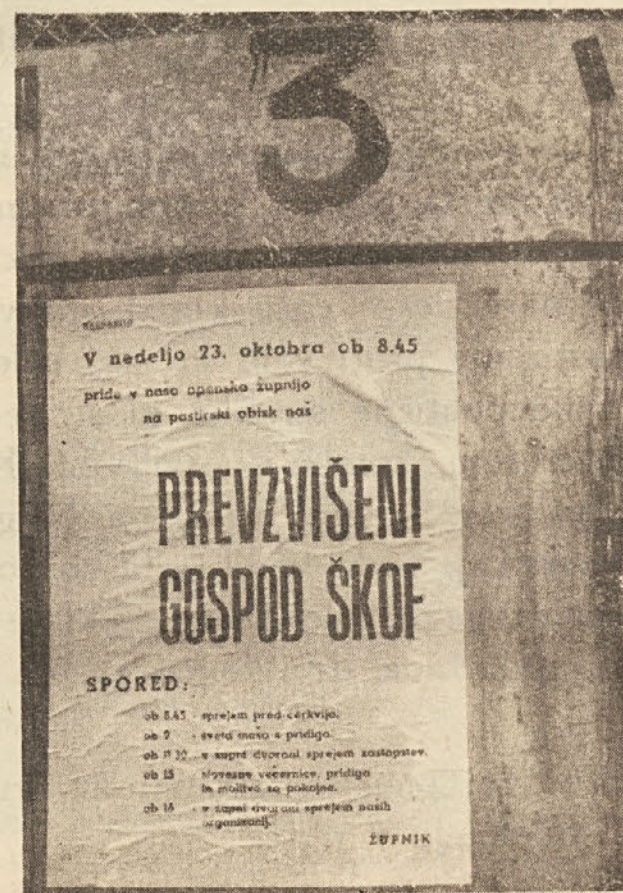
Slovensko prebivalstvo, ki je nudilo velik prispevek k Odporu na tem področju in izpolnjuje vse dolžnosti državljanov Republike, je težko trpelo za časa fašizma in si je izvojevalo pravico do popolne enakosti z ostalimi državljani. Absurdna diskriminacija, zaradi katere se Slovincem prepoveduje uporaba lastnega jezika na določenem trgu, predstavlja pristransko novotarijo, ki se ponavlja od 1958 v vseh volilnih kampanjah in katero bi morala vlada končno opustiti zato, da se spoštuje Republiška ustava.

Zato vpraševalec zahteva, da se preklic odredba generalnega komisarja.

spoznamo, ter žali demokratska čustva vseh ostalih tržaških prebivalcev, ki so občutljivi za važno vprašanje spoštovanja pravice narodnostne manjšine.

Slovensko prebivalstvo, ki je nudilo velik prispevek k Odporu na tem področju in izpolnjuje vse dolžnosti državljanov Republike, je težko trpelo za časa fašizma in si je izvojevalo pravico do popolne enakosti z ostalimi državljani. Absurdna diskriminacija, zaradi katere se Slovincem prepoveduje uporaba lastnega jezika na določenem trgu, predstavlja pristransko novotarijo, ki se ponavlja od 1958 v vseh volilnih kampanjah in katero bi morala vlada končno opustiti zato, da se spoštuje Republiška ustava.

Zato vpraševalec zahteva, da se preklic odredba generalnega komisarja.

Predvolilni obisk
tržaškega škofa
na Opčinah

Tudi obisk tržaškega škofa v openski župniji naj bi služil demokristjanski volilni propagandi. To so potrdili med drugimi, tudi lepaki, ki so bili nalepljeni na volilnih deskah nekaterih strank, ki nastopajo na volitvah in una deskah nekaterih organizacij, ki podpirajo demokristjansko stranko. Openski slovenski verniki pa so zaman pričakovali, da bo škof obsodil nesramno šovinistično gonjo proti našemu narodu

6-letnica nove uprave

(Nadaljevanje s 1. strani)

A kaj je od te naše misli, oz. želje ostalo po šestih letih komunistične uprave? Ugotoviti moramo, da Londonski sporazum ni bil še niti podan v ratifikacijo Parlamenta, kaj pa šele da bi ga kdo mislil konkretno uresničiti!

Morda nam bo lahko kdo rekel, da še obstajamo. Da, obstajamo, a ne po zaslugi demokristjanov in njihovih vlad, pač pa po zaslugi našega odpora proti fašizmu, naše skupne oborožene borbe z italijanskimi demokraciji in antifašisti proti naci-fašizmu, našega trdovratnega vztrajanja po vojni. Če bi šlo tako, kot si želijo tisti, ki uganjajo nacionalistično gonjo proti našemu obstoju in onemogočajo slovenske govore na Glavnem trgu v Trstu, in če ne bi bilo velike nezumljive sile komunistov, antifašistov in demokratov italijanske narodnosti, mi bi verjetno že šest let nehalo obstajati na zemlji, na kateri vztrajamo že 13 stoletij.

Torej, to so dejstva. Po šestih letih se dogaja, da se dopuščajo fašistično hujskanje proti Slovincem, »junaki« nastopi fašističnih pobalnov in pretepačev proti slovenski mladerci, da so oblasti oglaševale, ko se postavljajo zahteve po popolni enakopravnosti slovenske skupnosti v smislu osnovnih republiških zakonov in mednarodnih obveznosti, da so Slovenci na splošno v manjvrednem položaju.

Po šestih letih smo prisiljeni ugotavljati, da vlada ni izpolnila svojih obljub in da smo Slovenci še vedno na istem, kot smo bili pred prihodom italijanske uprave na Tržaško ozemlje. Smo na ničli. Iz teh razlogov je jasno, da ne moremo niti misliti, da bi lahko izkazali svoje zaupanje v demokri-

stjanske voditelje. Svojo voljo po spremembi razmer bomo dokazali, ko jim bomo zaupnico enotno odklonili in 6. novembra strnjeno glasovali za Komunistično partijo, ki je edina dokazala, da nas zna v najhujših trenutkih najbolje braniti in da zna najbolje zastopati naše interese.

Kljub temu da imata slavljenca že mnogo let na svojih plečih sta še vedno čila in zdrava. Da bi taka ostala še mnogo mnogo let jima voščiti tudi naš list!

DELO AVTONOMNE TRŽASKE FEDERACIJE K.P.I. Uredništvo in uprava sta v Trstu, ul. Capitalina 3, telef. 44-046 in 44-047. Odgovorni urednik je Rudolf Blažič (Blagi). Tiska Tip. Riva v Trstu, ul. Torbalianca 19.

Velika izbira štedilnikov poči na premog, plin in elektriko zaloga tekočega plina in postrežba na dom

BRUSINI CARLO zastopnik "FLAMINAGAS,,

TRST - Ul. Cesare Battisti, 20. - telef. 29-041

Konfekcije VITTADELLO

Trst - Ulica Dante št. 12 - telefon 37-861

Delavci!

Poletje je za nami. Začela je jesen.

Vsak izmed vas bo gotovo potreboval, ali toplejšo obleko, hlače, dežni plašč ali površnik.

Vse to vam nudi VITTADELLO

Oblečeni boste elegantno in po absolutno konkurenčnih cenah samo če boste kupili pri VITTADELLO, ki ima v Italiji 65 podružnic.

Kdor enkrat kupi pri VITTADELLO se bo vedno poslužil pri VITTADELLO

Obiščite nas in ne bo vam žal

Konfekcije VITTADELLO

Trst - Ulica Dante št. 12 - tel. 37-861

Obiščite nas in ne bo vam žal

Konfekcije VITTADELLO

Trst - Ulica Dante št. 12 - tel. 37-861

Obiščite nas in ne bo vam žal

Konfekcije VITTADELLO

Trst - Ulica Dante št. 12 - tel. 37-861

Obiščite nas in ne bo vam žal

Konfekcije VITTADELLO

Trst - Ulica Dante št. 12 - tel. 37-861